

SOS BARN

Hur ditt bidrag gjorde skillnad för barn 2025.

SOS
BARNBYAR

Innehåll

3	Ledare
4	Resurser
6	Vision och mål
7	Effektmål 1
13	Effektmål 2
17	Effektmål 3
21	Humanitärt exempel
23	Förändringsteori
24	Global räckvidd

Effektrapport 2025

Publicerad

September 2026

Omslagsfoto

Katerina Ilievska

Utgivare

SOS Barnbyar i Sverige

Redaktör

Johanna Perwe

Art director

Christopher Hansby Reis

SOS Barnbyar är världens största barnrättsorganisation för barn som står ensamma, eller riskerar att göra det. Vi stöttar barn och familjer lokalt i över 130 länder.

Den här rapporten visar hur våra olika insatser tillsammans bidrar till vår vision att alla barn växer upp i en familj med kärlek, respekt och trygghet. Den görs årligen och riktar sig till alla de olika givare och partners som gör vårt arbete möjligt. Nyckeltalen som redovisas är baserade på data från 2025. Men de är alla en effekt av en rad insatser som gjorts under många års

tid; från det förebyggande arbetet med att stärka familjer, samhällen, barns utbildning och sjukvård, till att ett enskilt barn – som förlorat allt – får växa upp i en stabil familjemiljö. Vilka insatser som görs var är olika beroende på hur behoven ser ut. Men den långsiktiga positiva effekt vi vill ge barn är densamma, oavsett var i världen vi verkar.

När system förändras stärks fler barn

Under 2025 har SOS Barnbyar tagit viktiga steg för att driva förändring av samhällsvård från ett barnrättsperspektiv. Genom att stärka system, lokala aktörer och barnets rättigheter kan vi nu se tydliga resultat – både internationellt och i Sverige.

SOS Barnbyars strategi bygger på en tydlig förflyttning: från direkt stöd till ett bredare samverkan med fokus på delaktighet och rättigheter för barn som förlorat föräldrars omsorg, eller de som riskerar att göra det. Inom SOS Barnbyar internationellt sker ett stort förändringsarbete i linje med den världsomspännande reform av samhällsvård som kallas Global Care Reform; en omställning för att förhindra att barn placeras på institution och i stället växer upp i familjebaserade omsorgslösningar integrerade i samhället. Det handlar också om att säkerställa att ett spektrum av omsorgsformer finns på plats för att kunna lösa omsorg i barnets bästa. Dessutom rekommenderas att mer resurser läggs på förebyggande arbete för att stötta familjer att hålla ihop, så att barn inte måste placeras. Inom det familje- och samhällsstärkande arbetet jobbar vi därför i nära samarbete med lokala aktörer och myndigheter för att utveckla och stärka det lokala barnskyddssystemet.

Övergripande handlar det om att stötta barn och unga före, under och efter placering. Under året nådde våra förebyggande insatser nästan dubbelt så många jämfört med föregående år – från 32 000 till fler än 58 000 barn och vuxna globalt sett – genom stöd från SOS Barnbyar i Sverige. Vi ser också en stor förändring i hur många färre barn i vår

omsorg som nu bor i traditionella barnbyar och att många länder nu är öppna för mer lokalt förankrade fosterhemslösningar samt stöd till nätverksfamiljer. Andelen familjer som är integrerade i lokalsamhället i våra partnerländer ökar för varje år och är nu uppe i 32% jämfört med 19% föregående år, vilket är ett kvitto på att insatserna har en direkt påverkan i barns liv.

Nationellt genomslag

Den globala riktningen speglas även tydligt i den svenska strategin. Ett exempel är det utökade förebyggande stödet till familjer som vid årsslutet hade nått närmare 300 personer. 100 procent av föräldrarna uppger att relationen till deras barn har stärkts och 91 procent att gemenskapen i familjen har ökat genom insatserna.

För unga som lämnar placering syns tydliga steg mot ökad självständighet. I ungdomsprogrammet ökar andelen som upplever att de kan påverka sitt eget liv från 80 till 100 procent. Samtidigt uppger samtliga att de bättre kan hantera sitt vardagsliv efter avslutad insats.

Rättigheter och delaktighet

En bärande del är att stärka kunskapen om rättigheter och möjligheten att agera på dem. Under 2025 har medvetenheten ökat tydligt – från

67 till 87 procent hos exempelvis ungdomarna i programmet i Stockholm. Ett annat exempel är att antalet ungdomsledda forum mer än tredubblats i våra partnerländer, vilket visar att fler barn och unga får möjlighet att delta i beslut och dialoger som påverkar deras liv.

Samtidigt visar arbetet med barnombud att få barn i placering upplever att de blir lyssnade på eller får vara delaktiga i beslut som rör dem. Detta understryker varför reformen är nödvändig och varför arbetet med att stärka barns röster behöver fortsätta utvecklas.

Från individ till system

Förflyttningar sker på flera nivåer: både i barn och ungas vardag och i de strukturer som omger dem. Det är i den rörelsen – från global reform till lokal verklighet – som strategins fulla effekt blir synlig.

Tack alla ni som är med och gör förändringen möjlig!

Jeanette Sundin

Generalsekreterare
SOS Barnbyar i Sverige

Foto: Pressbild

// Under året nådde våra förebyggande insatser nästan dubbelt så många jämfört med föregående år

Hur vi gör skillnad

Därför finns SOS Barnbyar

Ett av tio barn riskerar idag att växa upp utan en familj eller trygg vuxen. Det finns sprickor på familje-, samhälls- eller systemnivå som gör att barnen faller igenom. En del djupare än andra.

Det här gör vi

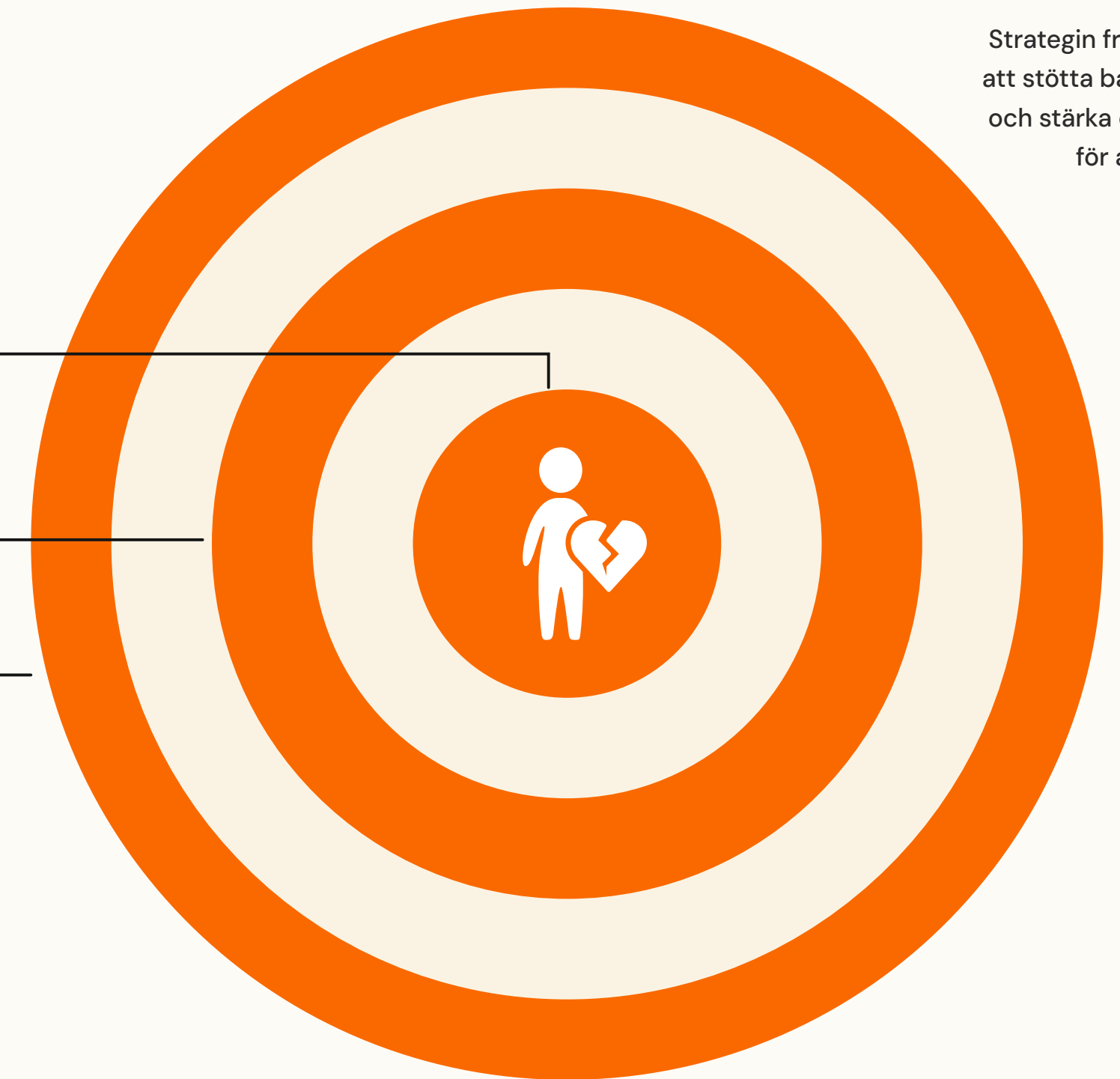
Många av de här sprickorna hade inte behövt finnas. Över huvud taget. För att laga, och förhindra att de ens uppstår, jobbar vi på flera nivåer.

Vi bidrar på **individnivå** så att barn som är ensamma får en familj och fler föräldrar kan vara en trygg vuxen för sina barn.

Vi stöttar **samhällen** så att de står bättre rustade när krig och andra katastrofer inträffar.

Vi stärker **barnskyddssystem** som alltid värnar barnets bästa.

Strategin framåt handlar om att stötta barn på flera nivåer och stärka de yttre cirklarna för att nå fler.

Årets insamling

367,2 miljoner

367 202 000 kronor samlade vi in.

88%

betalades ut till ändamålet.

Administration och insamling 19%¹

¹ Summan av procentsatsen blir bara hundra om verksamhetsresultatet är exakt noll. Nu blev det ett överskott som möjliggör utveckling av verksamheten kommande år.

Hit gick pengarna

Tack vare er

64 000

faddrar med minst
ett fadderskap

12

filantroper
Privata givare som skänkt
över 100 000 kr under året.

61 518

övriga privata givare

33

företagspartners

291

övriga företag

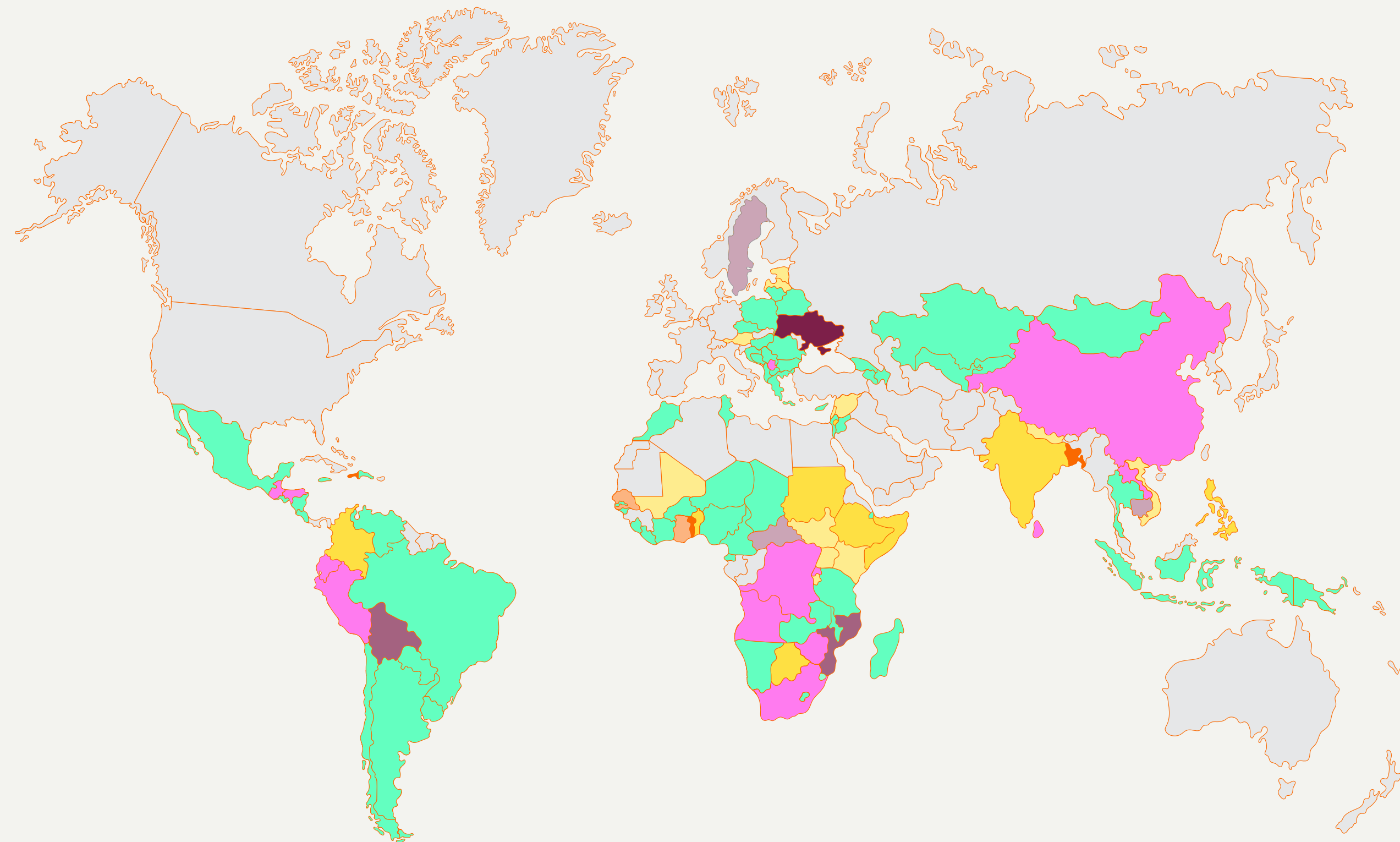
19

testatorer

vars arvskifte i huvudsak verkställdes 2025.

9

offentliga bidragsgivare

<30 mkr <25 mkr <20 mkr <15 mkr <10 mkr <5 mkr <2,5 mkr <1 mkr <0,5 mkr

Kartan visar vilka länder vi stöttat med svenska medel under året och upp till vilket belopp. I utbetalningarna ingår stöd för att driva program på en eller flera platser i landet, stöd för att stärka det strategiska arbetet och för att öka kvaliteten i verksamheten som bedrivs av respektive SOS-organisation.

Alla barn växer upp i en familj med kärlek, respekt och trygghet

Effektmål

1.

Vi stärker barn och unga, familjer och lokalsamhällen för att minska risken att barn förlorar sina föräldrars omsorg och familjer splittras.

2.

Vi stärker barn och unga i och efter placering för deras rätt till skydd och en trygg uppväxt.

3.

Vi stärker placerade barn och unga att göra sin röst hörd och bildar opinion och påverkar för att barn och unga ska få sina rättigheter tillgodosedda.

Strategiska mål

- I. För att nå fler behöver vi samverka med och stärka kapaciteten hos andra aktörer.
- II. För att aktivt bidra till strukturell förändring på nationell och internationell nivå stärker vi vårt arbete med opinionsbildning och påverkan.

- III. För att bli mer kostnadseffektiva i vår insamling behöver vi fortsatt satsa på digitalisering och datadrivet arbete. Vi ökar vår kundkännedom och möjliggör lojalisering av högvärdessegment
- IV. För att trygga långsiktig finansiering bygga långsiktiga samarbeten med företag, privata givare, stora donationer och institutioner.

- V. För att göra skillnad där behoven är som störst, strävar vi efter att öka andelen icke-öronmärkta medel och skapa större finansiell flexibilitet.

1. Vi stärker barn och unga, familjer och lokalsamhällen för att minska risken att barn förlorar sina föräldrars omsorg och familjer splittras.

Med starkare familjer och samhällen kan fler växa upp tryggt

SOS Barnbyar har lång erfarenhet av att arbeta förebyggande med familjer för att förhindra att barn förlorar sina föräldrars omsorg. De senaste åren har vi växlat upp det arbetet, både nationellt och internationellt, i linje med den övergripande strategin vilket har bidragit till att vi samtidigt når fler.

Utöver de direkt familjestärkande insatserna har vi under året lagt stort fokus på att stötta våra samarbetsorganisationer i att utveckla det

systemstärkande arbetet som syftar till att stötta utveckling av hela samhället, inte bara enskilda familjer. Vi har deltagit i och stöttat arbetet med att ta fram riktlinjer och metodmaterial, samt utvecklat ett nytt projekt i Bolivia med finansiering från Sida.

Samverkan och kapacitetsutveckling är viktiga verktyg för att stärka lokalsamhällets kraft och förmåga. Genom att kunskap, färdigheter och ansvar förankras lokalt, kan utvecklingen leva

vidare över tid. Ett exempel är att vi rustar och utbildar ungdomar och vuxna till språkrör och samhällsombud – exempelvis inom barns rättigheter, Active Fatherhood, hållbar odling och skydd av barn. Ett annat är att vi stärker lokala utbildningssystem så att fler barn kan gå i skolan.

Genom att satsa mer på samhällsstärkande insatser når vi fler barn och familjer!

42 812

//

Nationellt

Det stöd vi fått av er är exakt vad vi behöver, det är något vi hade behövt från första början, det hade underlättat vår etablering enormt mycket. Det finns inget liknande stöd att få någon annanstans.

Deltagare i SOS Barnbyars familjestärkande program i Sverige

100% 91%

av föräldrarna upplever att SOS Barnbyars insatser har bidragit till att stärka relationen till deras barn.

Mål

Öka andelen familjer som har en bättre familjesammanhållning och känsla av stärkt egenmakt vid avslut av insats.

av föräldrarna upplever att SOS Barnbyars insatser har bidragit till ökad gemenskap och samhörighet i familjen.

271

barn och vuxna har fått stöd (treårigt familjestärkande projekt som avslutades 2025 och nu ersatts av ett permanent program).

Mål

Breda målgruppen av familjer som nås av familjestärkande insatser för att minska risken för familjesplittring/placering.

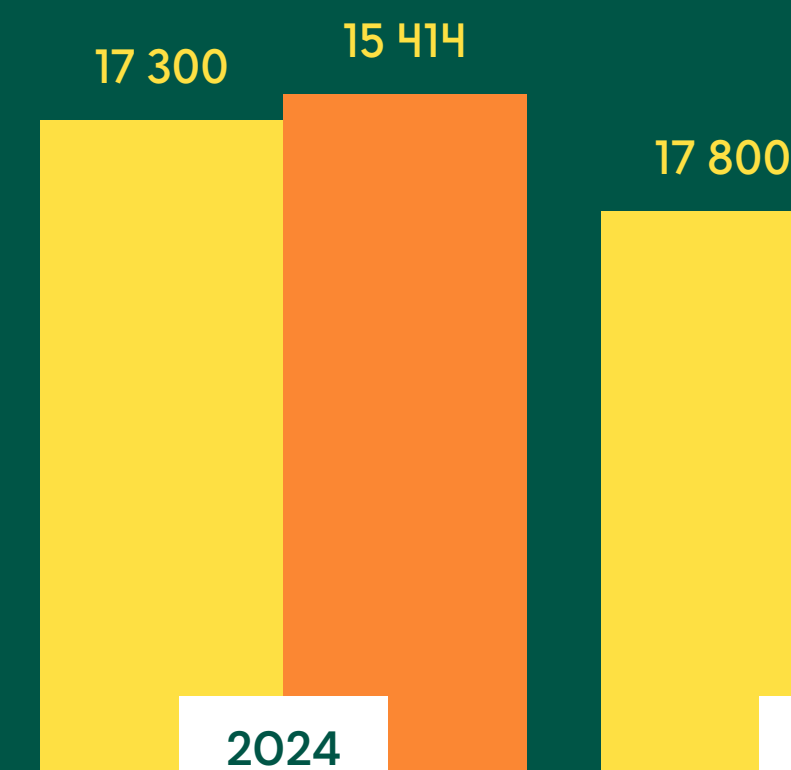
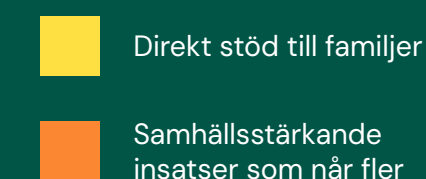
Internationellt

58 226

barn och vuxna har nåtts genom både direkt och samhällsstärkande insatser för familjer.

Mål

>50 000 familjer får stöd 2027 (från 32 000).

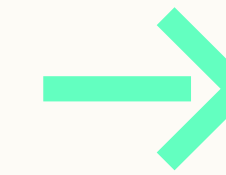

Så stärker hållbar odling barns trygghet

I Tamale i norra Ghana, i ett område hårt drabbat av klimatförändringar och osäkra marknader lever många familjer på att odla sin egen mat, men med svåra förutsättningar blir det ofta inget över till försäljning och det inte säkert att maten räcker året om. PUNBO-projektet arbetar för att stärka småskaliga jordbrukares kunskap och färdigheter att ställa om sin odling från hand-till-mun till högre produktion och lönsam verksamhet – och resultaten visar att insatserna gör skillnad.

Foto: Emil Gottschlag

Genom en kombination av utbildning i klimatsmart jordbruk, förbättrad djurhållning och ökad kunskap i försäljning och marknadsföring, har projektet stöttat familjer att stå stadigare trots torka och att priserna på majs och andra grödor fallit kraftigt. Andelen jordbrukare med tillräcklig inkomst ökade till 48 procent, från 34 procent vid projektstart. Utvecklingen begränsades av yttre faktorer, men visar ändå att hushållens motståndskraft har stärkts.

Mat året runt – grunden för barns utveckling

Ett av PUNBO:s viktigaste bidrag är att nästan nio av tio hushåll nu har mat året runt. Det är en tydlig förbättring jämfört med utgångsläget och ett resultat av satsningar på både produktion och diversifierade inkomster. För barnen innebär det bättre hälsa, ökad skolnärvaro och större trygghet i vardagen.

– Jag kan bidra till familjen, och tack vare stödet har vi mat på bordet, berättar Rabi, en av kvinnorna som deltagit i projektet.

Hållbar odling och djurhållning

Projektet har stöttat jordbrukare med utbildning i god jordbrukspraxis, mark- och vattenvård samt hantering av efterskörd, kombinerat med praktiskt lärande på demonstrationsfält. Det har lett till större skördar och ett mer hållbart nyttjande av naturresurser.

Samtidigt har satsningar på förbättrad djurhållning gett familjer fler ben att stå på. Med bättre djurhälsa och ökad produktion har djuren blivit en viktig buffert vid kriser och ett komplement till odlingen.

Rustade för att möta marknaden

För att öka inkomsterna långsiktigt har PUNBO också stärkt jordbrukarnas kunskap om marknadsföring, prissättning och försäljning. Allt fler kan idag fatta strategiska beslut om när de ska sälja, lagra eller förädla sin skörd – något som minskar sårbarheten när marknadspriserna svänger.

Trebarnspappan Kobena, som deltagit i projektet, ser hoppfullt på framtiden. Hans skörd har mer än tredubblats genom projektet och han planerar att fortsätta investera i sin odling på egen hand.

– Nu har jag självförtroendet att fortsätta, berättar han.

Barnrätt och jämställdhet

Många barn i och runt Tamale lever under svåra förhållanden. Barnarbete är vanligt förekommande – omkring 9 procent av barnen arbetar, ofta inom jordbruk, handel eller hushållsarbete i stället för att gå i skolan. Samtidigt förekommer barnäktenskap, särskilt i den här regionen, där flickor gifts bort innan 18 års ålder, ofta som en konsekvens av fattigdom. Barnäktenskap begränsar deras möjligheter till utbildning och ett självständigt liv, men genom att stärka familjernas inkomster och öka tillgången till mat året runt bidrar projektet till att minska dessa risker. När hushåll får en stabil försörjning minskar behovet av

att låta barn arbeta eller gifta bort sina döttrar, och fler barn kan stanna i skolan och växa upp i tryggare förhållanden.

Det som särskiljer PUNBO är att arbetet med försörjning går hand i hand med insatser för barns rättigheter och skydd. Projektet stärker lokala barnskyddskommittéer, ökar kunskapen om barns rättigheter och arbetar aktivt för att motverka barnäktenskap och våld.

Genom arbete med metoden Active Fatherhood och positiva mansnormer har fler män börjat ta ansvar för omsorg och hushållsarbete. Det skapar säkrare hemmiljöer och mer jämlika familjer – vilket ger barnen en tryggare uppväxt.

Projektet i PUNBO, som är på det tredje och sista året 2026, finansieras av Apotea – en långsiktig partner till SOS Barnbyar. För Apoteas grundare, Pär Svärdson, är just långsiktigheten avgörande för att kunna skapa förändring.

– För Apotea är det viktigt att bidra till långsiktiga insatser som bidrar till trygghet och framtidstro för barn och familjer. Genom att stötta hållbar odling i Ghana är vi med och stärker både barns uppväxtvillkor och familjers möjlighet till egen försörjning, något som gör verklig skillnad över tid, säger han.

Foto: Emil Gottschlag

PUNBO är förkortning av Pukparilim Nyela Bom'ma Project, som betyder ungefär "odling som väg till försörjning".

Det här har PUNBO bidragit till

500 småskaliga lantbrukare, som också är vårdnadshavare, ingår i projektet varav 350 är jordbrukare och 150 är djurhållare – samt 150 ungdomar i hållbart jordbruk i fem lokalsamhällen i norra Ghana. Satsningen omfattar även direkt stöd till 1 435 barn under 18 år i familjer där fattigdom och andra riskfaktorer annars skulle kunna leda till att barnen står utan föräldraomsorg.

Försörjning och mattrygghet

48 % av jordbrukarna har tillräcklig hushållsinkomst (från **34 %**)

89 % av hushållen har tillgång till mat året runt (från 41 %)

Jordbruk och djurhållning

Skördarna ökade med **34 %**

91 % av jordbrukarna stärkte sin kunskap om mark- och vattenvård

Djurproduktionen ökade med **50 %**

Antalet djur per hushåll ökade från i snitt 4 till 6

Marknadskunskap

92 % av jordbrukarna ökade sin kunskap om marknadsföring och försäljning

Barnrätt och jämställdhet

9 lokala barnskyddskommittéer aktiva i projektområdet

Över **90 %** av lokalbefolkningen ökade sin kunskap om barns rättigheter

81 % av papporna engagerar sig aktivt i omsorg och hushållsarbete

Siffrorna visar status år två av tre.

Stärkt förebyggande arbete i Bolivia

I Bolivia har arbetet med att utveckla och stärka samhällsvård för barnets bästa tagit viktiga steg genom att antalet barn i traditionella barnbyar minskat till förmån för en ökad återintegrering i familjer och andra, mer flexibla, omsorgslösningar.

Samtidigt har det förebyggande arbetet stärkts genom ett ökat fokus på att kapacitetsstärka familjer och lokalsamhällen, så att barn kan växa upp i en trygg hemmiljö och inte behöva separeras från sin familj över huvud taget. Under 2025 har fler familjer kunnat bli självförsörjande efter att ha deltagit i familjestärkande insatser, vilket minskar behovet av placering utanför hemmet.

Parallellt har lokala skyddsstrukturer byggts upp, vilket gör att risker kan identifieras och hanteras i ett tidigt skede. Det bidrar till att förebygga familjeseparationer och ger lokala aktörer ett större ansvar för skyddet av barn och unga.

Läs om Claudia och hur hon gör vardagen tryggare för barn

Hon står upp för kvarterets barn

Claudia är en person som alltid finns där när någon behöver henne. Hon är inte bara mamma till tre barn. De senaste två åren har hon även varit ett av kvarterets samhällsombud och bidragit till att göra vardagen tryggare och bättre för fler barn i området. Här berättar hon om en natt som förändrade livet för några av dem.

Hon har fullt upp i vardagen; lagar frukost, packar väskor och ser till att barnen kommer i väg till skolan. Mitt i allt hittar hon också tid att hjälpa andra familjer som har det svårt. Det är bara något hon gör, för henne är det en självklarhet.

En natt väcktes hon av att någon bankade på dörren.

Utanför stod en kvinna från en lokal organisation som bad om hjälp: några barn i närheten misstänktes utsättas för vanvård och att fara illa.

Claudia behövde inte tänka länge. Hon klädde på sig, tog ett djupt andetag och gick dit tillsammans med kvinnan. I huset möttes hon av fem barn som levde under oerhört svåra förhållanden. Det var en tung syn. Men Claudia visste direkt vad hon skulle göra och larmade myndigheterna och såg till att barnen fick skydd och stöd.

Händelsen berörde henne djupt, men hon kände också att hon var väl förberedd. SOS Barnbyars utbildning i att bli samhällsombud för barns trygghet hade gett henne både kunskap och mod.

– Allt jag kan, allt jag gör, har jag lärt mig i

utbildningarna. Jag känner mig tryggare i mig själv och i att hjälpa andra, säger hon.

Claudia är tacksam över projektet och över alla som arbetar för att barn i området ska må bra och växa upp i trygghet. Hon vet att förändring tar tid – men hon tror på kraften i att människor går ihop. Och hon vet att hennes engagemang, tillsammans med andras, faktiskt gör skillnad.

Även om det tar tid, lägger det grunden för en bättre framtid för hundratals barn i området. Det är ingen liten uppgift – men tack vare medmänniskor som Claudia kan det bli verklighet.

Samhällsombud – så funkar det

I flera stadsdelar i Santa Cruz i Bolivia arbetar lokala volontärer som samhällsombud för barns trygghet. De är personer från området som har fått utbildning i barns rättigheter, skydd av barn och unga, och hur man upptäcker och agerar vid våld eller vanvård.

Samhällsombuden är en viktig länk mellan familjer, lokalsamhället och myndigheter. De kan tidigt uppmärksamma risker, stötta familjer och hjälpa till att kontakta rätt instanser när ett barn behöver skydd.

SOS Barnbyar i Bolivia har i över tio år arbetat tillsammans med lokala ledare och kommunala myndigheter för att stärka samhällena i Santa Cruz, bland annat genom att utbilda och stötta dessa ombud. Det ledde till att kommunen i Santa Cruz 2023 antog en lag som stärker barnskyddet genom att formalisera samhällsombudens roll och tydliggöra samarbetet mellan lokalsamhällen och kommunens barnskyddsmyndigheter.

2. Vi stärker barn och unga i och efter placering för deras rätt till skydd och en trygg uppväxt.

Inget barn ska växa upp ensamt

SOS Barnbyar arbetar för att stärka rättigheter för barn och unga som är placerade i samhällsvård, både i Sverige och globalt. Tillsammans med våra samarbetsorganisationer driver vi arbetet i linje med vår gemensamma strategi – från att påverka lagstiftning och bidra till avinstitutionalisering, till att forma framtidens ”barnbyar” genom

fler samhällsbaserade omsorgsformer, som till exempel foster- och nätverkshem. Det ger barnen en trygg och naturlig anknytning till lokalsamhället. I Sverige har vi fördjupat dialogen med beslutsfattare för att stötta målgruppen i alla faser. Vi har bland annat publicerat en

rapport, föreläst för kommuner och etablerat ett samarbete med SiS, där vi har samtalat med både ungdomar och personal om hur man kan förbereda övergången från placering. Vi har också intensifierat satsningen på barnombud – en trygg vuxen som finns där för barn genom att lyssna, stärka och

förklara i kontakten med myndigheter. Vi är en av nio organisationer som fått i uppdrag av Socialstyrelsen att driva barnombudsverksamhet, och under året har satsningen breddats med digitalt stöd för att nå barn över hela landet.

Nationellt

115 ungdomar från ungdomsprogrammet i Stockholm och Göteborg fick stöd, varav 78 skrevs ut.

100%

upplever att de kan bestämma över sitt eget liv vid utskrivning, jämfört med 80% vid inskrivning (svar från deltagare som gått ungdomsprogrammet i Stockholm):

Inskrivning: 80% Utskrivning: 100%

Mål
Öka andelen av ungdomar i vår verksamhet som har en stärkt känsla av egenmakt.

Barnombud

17 & 20

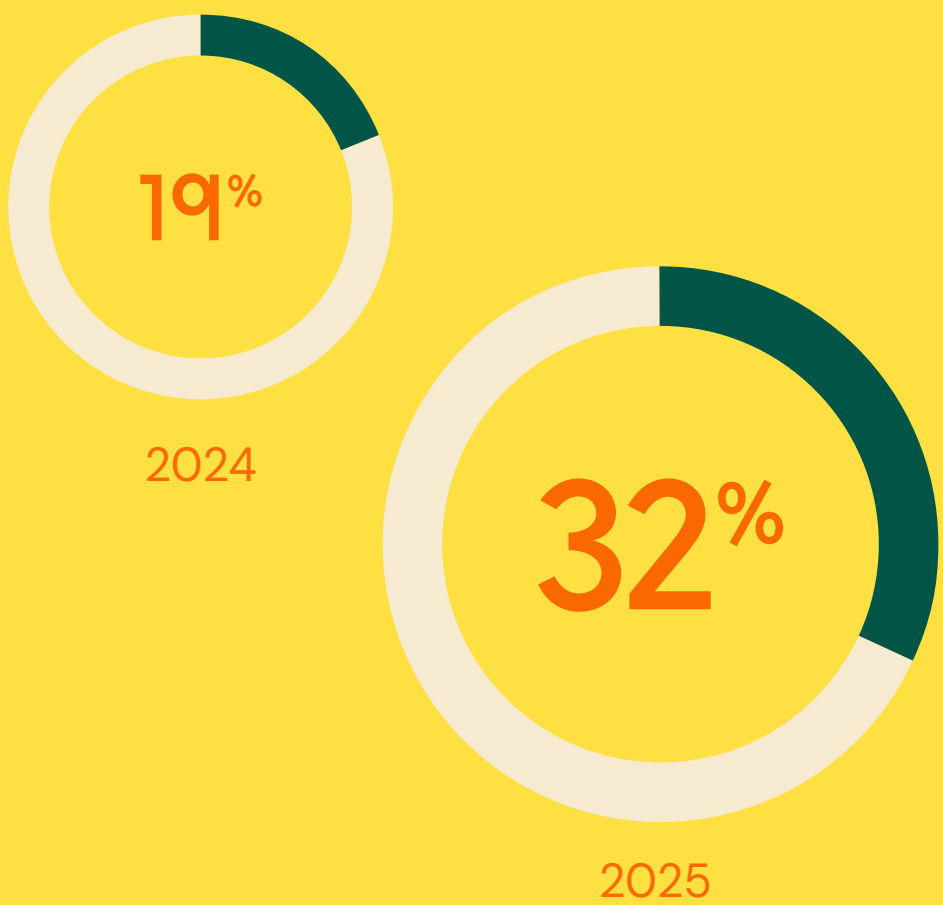
barn fick stöd av barnombud

barnombud utbildades

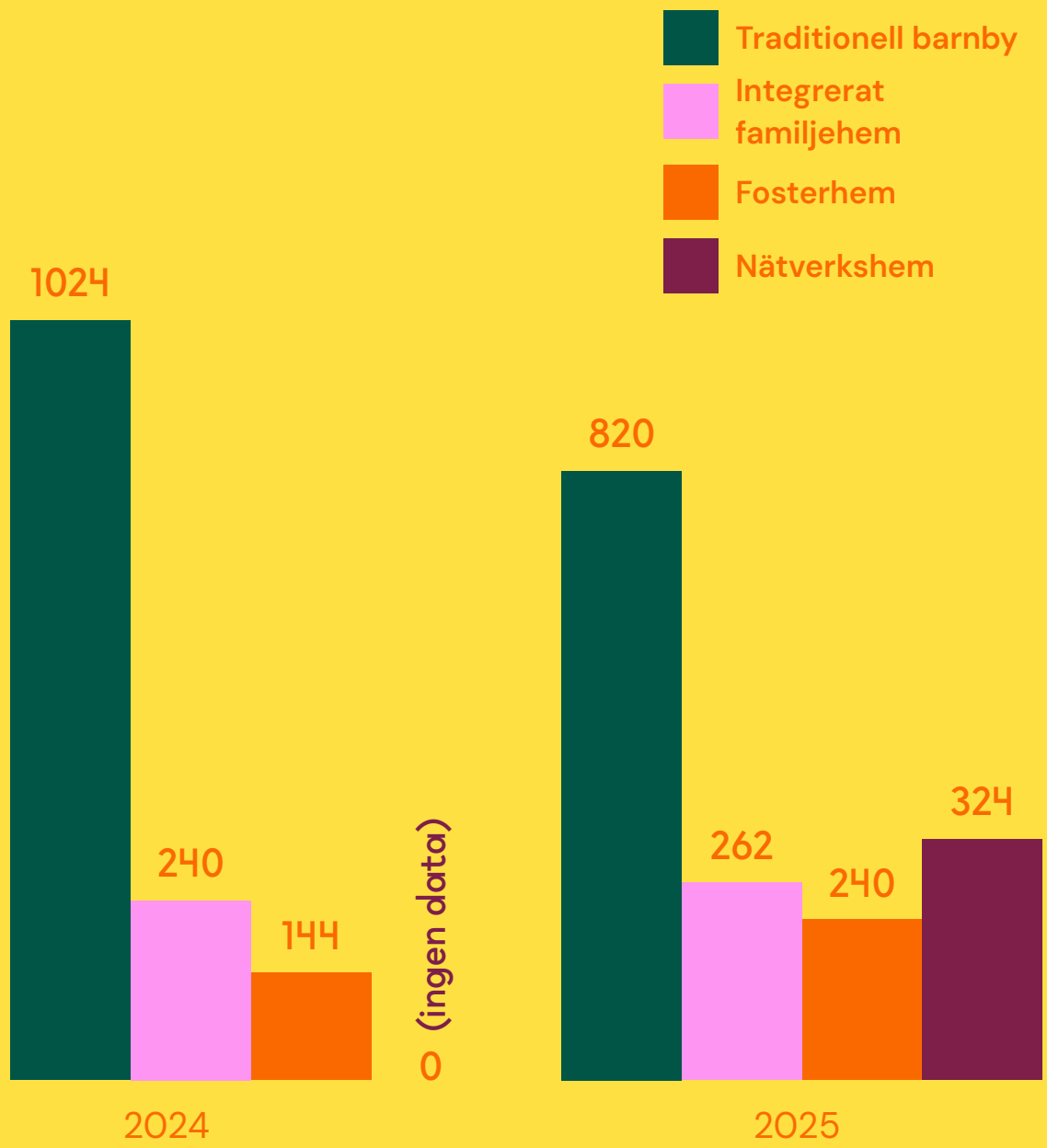
Mål
Öka andelen barn och unga i och efter placering som får vara med och påverka beslut som berör dem.

Internationellt

32% av barnen bor i hem integrerade i lokalsamhället i stället för i traditionella barnbyar.

Mål
Öka andelen av SOS familjer som är fysiskt integrerade i lokalsamhället till 50% (fr 19%).

Mål
Minskning av antal barn i barnbyar med 20% till förmån för andra omsorgsformer som t.ex. nätverks- och fosterhem.

Foto: SOS Barnbyar i Bangladesh

Stödet som stoppade Sadias bortgifte

När Sadia var 14 år ville familjen gifta bort henne för att klara ekonomin.
I dag studerar hon till ingenjör.

Sadia har inga minnen av sina föräldrar. Hennes mamma dog några dagar efter att hon föddes och hennes pappa försvann kort därefter.

Den som blev kvar var hennes moster. Hon tog hand om den nyfödda flickan och uppfostrade henne som sin egen, trots att hon själv nästan inte hade några pengar. För att försörja familjen sålde hon kläder genom att knacka dörr.

Pengarna räckte sällan till. Med åren blev arbetet tyngre och inkomsterna mindre, särskilt när hälsan började svikta. När Sadia var 14 år såg familjen få alternativ för att klara situationen. Lösningen som återstod var att gifta bort henne.

För Sadia, som gick i skolan och hade egna planer, var det svårt att acceptera.

– Jag har alltid velat studera och skapa ett bättre liv, säger Sadia. Att gifta sig tidigt var aldrig min dröm.

Sadia protesterade. Men att vilja gå i skolan och att faktiskt ha råd att göra det, är två olika saker. Familjen hade inte råd med hennes skolgång.

Våren 2021 förändrades situationen. Sadia och hennes moster fick stöd genom SOS Barnbyars program som går ut på att stärka släkt, eller nära anhöriga, till ett barn som står utan omsorg. Det innebär att släktingen, eller de nära anhöriga, stöttas så att de kan ta hand om barnet istället för att det ska behövas lämnas bort. Barnet får då bo kvar i en välbekant miljö i sitt eget nätverk; även kallat nätverkshem eller kinship care.

Stödet täckte skolavgifter och andra kostnader som familjen inte längre klarade av. Samtidigt fördes samtal om konsekvenserna av barnäktenskap och möjligheterna som utbildning kan ge.

– Utan stödet från SOS Barnbyar hade jag förmodligen blivit bortgift och tvingats lämna skolan, säger Sadia.

När pressen minskade kunde hon fokusera på studierna. Hon började också delta i utbildningar i engelska, IT och hantverk.

– Utbildningarna hjälpte mig att få bättre självförtroende, säger hon. Nu känner jag mig mer kapabel att bygga mitt eget liv.

I dag går Sadia på tredje terminen på en ingenjörsutbildning. Hon planerar att läsa vidare och vill senare arbeta och kunna stötta sin moster som en gång sålde kläder genom att knacka dörr för hennes skull.

Familjen har fortfarande ekonomiska utmaningar. Men situationen ser annorlunda ut än tidigare. För Sadia handlar det inte längre om att anpassa sig till omständigheterna. Det handlar om att kunna påverka och forma sitt liv själv.

” Utan stödet från SOS Barnbyar hade jag förmodligen blivit bortgift och tvingats lämna skolan

Frågorna från barnombudet förändrade allt

När ett barn riskerade att få sitt liv förändrat över en natt blev ett möte med SOS Barnbyars barnombud avgörande.

– Det spelar ingen roll ibland hur bra ett barn talar – det krävs nästan att en vuxen tror på en och ställer de rätta frågorna, säger barnombudet Tilda Hansson.

Det fick Tilda se redan i sitt första uppdrag. Ett barn stod inför en stor förändring – en flytt som barnet inte ville och som ingen hade förklarat ordentligt.

Tilda Hansson har nio års erfarenhet av socialt arbete – från stöd till hemlösa till arbete med barn och unga. I dag är hon föreståndare på ett familjehemsvårdsföretag och ett av SOS Barnbyars utbildade barnombud.

– Det spelar ingen roll ibland hur bra ett barn talar – det krävs nästan att en vuxen tror på en och ställer de rätta frågorna så man verkligen förstår hela historien. Vilket man kanske inte kan göra annars, säger Tilda.

I det här fallet gjorde Tildas insats livsavgörande skillnad.

– Barnet fick exakt så det önskade och det fanns så mycket risker annars – vad som kunde ha hänt.

Mötet avgjorde

Barnet hade en lång och svår bakgrund som inte kommit fram i tidigare möten med socialtjänsten. När beslutet om flytt redan var fattat bad barnet om ett nytt möte – och ville ha med Tilda som stöd.

– Svaret var först 'vi behöver inget nytt möte för vi har gjort vårt beslut'. Men barnet stod på sig: 'Jag vill ändå berätta min historia.' Då gick de med på det – och jag fick följa med.

Barnet och Tilda träffades några gånger innan, så att barnet i lugn och ro kunde berätta om sin situation och farhågor kring →

flytten. På själva mötet förklarade Tilda sin roll.

– Jag sa att jag kommer vara tyst, men det här barnet vill säga x antal saker och jag påminner om det är något som missas. Och sen kommer jag, om det behövs, att sammanfatta i slutet, återberättar Tilda.

Under mötet kunde barnet ge en tydlig bild av sin oro och sin historia.

– Det enda jag gjorde var att sammanfatta det barnet hade sagt och ställt frågor 'hur menade du med det här'.

Två veckor senare kom beskedet: barnet skulle få bo kvar hos sin släkting där trygghet, skola och kompisar fanns.

– Det gjorde verkligen sån stor skillnad. Det var så många red flags att det här kan ju inte bli rätt, och även om barnet är väldigt blir det en annan sak när man sitter där i rummet – ensam.

Liten insats gör stor skillnad

För Tilda blev uppdraget en stark bekräftelse på varför barnombud behövs.

– Det är så fint att träffa den här ungdomen. Och även om den är ganska sviken av vuxenvärlden, så fick jag direkt 'du hjälper mig, jag vill berätta allt för dig'. Annars kan det bli 'det spelar ingen roll vad jag säger'.

Hon beskriver hur viktigt det är att barnombudet inte tar över, utan stöttar barnet att själv bli hörd.

– Man får lägga band på sig själv, när man bara vill storma in och säga 'det här är inte rätt'. Men det väger mer att

bolla tillbaka en fråga, att sammanfatta det barnet sagt en extra gång. Det spelade mer roll, än att jag skulle gå in och ta parti, förklarar Tilda.

Hon ser fördelar med att det är tydligt vad som ska uppnås.

– Det var fint att kunna göra en punktinsats att det fanns en början och ett slut. Att kunna bygga förtroende och sen avsluta.

För Tilda är uppdraget också en påminnelse om hur utsatta barn är i myndighetsprocesser.

– Jag känner att gud vad vi behöver barnombud. Även det mest värtaliga barnet kan bli misstolkat. Och tänk på alla barn som inte vågar säga någonting.

Hon hoppas att fler vågar ta steget att bli barnombud – och framför allt fler barn som tar stöd av dem.

– Jag tycker man ska bli barnombud för att det gör så stor skillnad. Jag kan bara tänka mig hur det hade gått om inte SOS Barnbyar funnits i detta! Jag vågar knappt tänka på det. Jag är så tacksam att jag fick vara med på just denna resa. Det är så lite som krävs – vi träffades kanske fyra gånger och så mötet. Och det var så livsavgörande!

För Tilda är slutsatsen enkel.

– Ett barn kan inte få för många goda vuxna. Så är det bara.

För barns rätt att förstå – och bli hörda

SOS Barnbyars barnombud riktar sig till barn mellan 12 och 18 år som vill ha stöd i frågor som rör socialtjänsten eller annan myndighet. Barnombudet ersätter inte socialtjänsten eller skolan, men det är ett extra stöd som kan stärka barnet att få sin röst hörd. Det är helt frivilligt och gratis att vara med och nås i digital form över hela landet.

Jag känner att gud vad vi behöver barnombud. Även det mest värtaliga barnet kan bli misstolkat. Och tänk på alla barn som inte vågar säga någonting.

3. Vi stärker placerade barn och unga att göra sin röst hörd och bildar opinion och påverkar för att barn och unga ska få sina rättigheter tillgodosedda.

Så stärker vi barn och ungas rättigheter

SOS Barnbyar arbetar för att stärka rättigheter för barn och unga i samhällsvård – inte bara i Sverige utan även i nära samverkan med våra fokusländer.

Internationellt handlar det främst om att påverka lagstiftning kring avinstitutionalisering, så att barn inte ska behöva växa upp på stora institutioner, och att utveckla hållbara barnskyddssystem. Dessutom stöttar vi våra samarbetsorganisationer

i att stärka barn och ungas delaktighet genom olika ungdomsledda klubbar och forum.

SOS Barnbyar i Sverige har ett aktivt ungdomsråd som bidrar i dialogen med beslutsfattare för att förbättra barns skydd, villkor och rättigheter. Vi driver på för bättre lagar och för att barn och unga själva ska få vara delaktiga i beslut som rör deras liv. Genom att samla erfarenheter från

våra program och samverka med kommuner, myndigheter och akademien, kan vi bidra till att metoder, arbetssätt och kunskap når fler barn och unga. Under året har vi bland annat lämnat in två remissvar på två statliga utredningar, och aktivt medverkat i barnrättsgruppen som verkar för fler kvalitativa vårdplatser och insatser före, under och efter samhällsplaceringar.

Nationellt

18%

av kommunanställda med beslutsmandat anser att SOS Barnbyar driver strukturell förändring för barns rättigheter (Novus, 2026). Målet är att stärka SOS Barnbyars roll som barnrättsaktör.

67%

87%

Andelen som känner till att det finns särskilda rättigheter för barn ökade från 67% vid inskrivning till 87% vid utskrivning (ungdomsprogram i Stockholm). Mål 100 %.

Internationellt

75% av våra samarbetsorganisationers program har aktivt bidragit till förbättringar av det lokala barnskyddssystemet.

75%

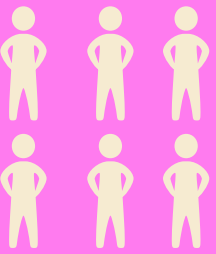
Mål 80%

73% av våra samarbetsorganisationer är numera aktiva i driva reform av samhällsvården i sitt land – en dubblering jämfört med föregående år).

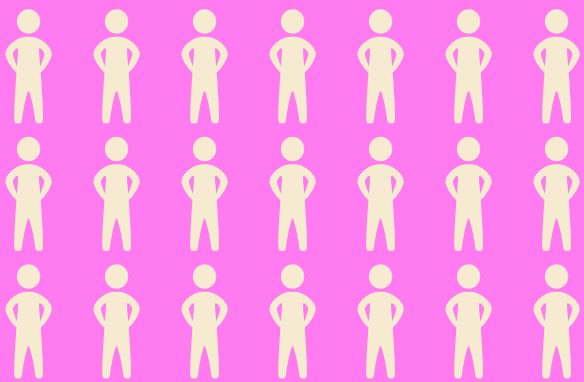
73%

Mål 90%

21 ungdomsledda forum på totalt 19 platser var etablerade 2025 med stöd av våra samarbetsorganisationer. Målet är samtliga platser.

2024

2025

Så stärks ungas röst i Ghana

Trots en ung och aktiv befolkning i Ghana är ungas inflytande ofta begränsat. Genom satsningar på delaktighet och ledarskap engagerar sig nu de unga i barnrättsklubbar där de bidrar till förändring.

En central del i att stärka ungas inflytande är att stötta dem att komma till tals. Ungdomarna själva är de bästa experterna på sina egna livsvillkor och deras delaktighet ökar både kvaliteten och legitimiteten i arbetet. Därför har vi inte bara ett ungdomsråd i Sverige. Vi stöttar dessutom våra samarbetsorganisationer i att utveckla strukturer och initiativ som ger barn och unga större röst, delaktighet och inflytande.

Bland annat i Ghana. Där utgör barn och unga en stor del av befolkningen och spelar en viktig roll i samhället. Samtidigt är deras inflytande i beslutsfattande begränsat. Många unga upplever att deras röster inte hörs och att möjligheterna att påverka är små; trots att besluten som fattas i hög grad rör deras framtid.

Barnrättsklubb driver förändring

SOS Barnbyar i Ghana har därför etablerat olika ungdomsledda initiativ kopplade till varje programplats. I till exempel Tamale finns en barnrättsklubb där unga får möjlighet att påverka både planering och genomförande av verksamheten.

– Jag gick med i klubben förra året och lärde mig om mina rättigheter och vad jag har rätt till. Till exempel kan mina föräldrar inte tvinga in mig i ett tidigt äktenskap, och om de skulle försöka kan jag anmäla det till klubbens ledare eller barnskyddsansvariga. Den kunskapen ger mig kraft att fortsätta. Jag studerar hårt för att kunna gå klart skolan, berättar en av flickorna.

Under året har ungdomarnas engagemang även gett positiva effekter i samhället. Genom olika teaterföreställningar har de drivit informationskampanjer för att motverka barn- och tvångsäktenskap. I skolorna har de hållit samtal och undervisning för andra elever om barns rättigheter och skydd av barn, vilket gett plats för diskussioner om frågor som många annars aldrig skulle möta.

Deltagarna i ungdomsklubbarna leder också workshops om menstruation och kvinnohälsa som en del av bredare undervisning om sexuell och reproduktiv hälsa, och bidrar till att bryta tystnaden kring ett ämne som gör att alltför många flickor missar skolan.

– Sedan jag gick med i barnrättsklubben har jag lärt mig så mycket. Jag känner nu till mina rättigheter och skyldigheter. Jag har också lärt mig om personlig hygien, inklusive hur jag kan hantera min mens utan att behöva stanna hemma från skolan. Jag lärde mig till och med hur man använder en binda, vilket jag inte visste innan, berättar en annan.

För att stärka deras förutsättningar erbjuds också utbildningar i ledarskap och kommunikation; det ger dem verktyg att lättare kunna uttrycka åsikter, driva frågor och bidra till utvecklingen i sina lokalsamhällen.

Att stärka ungas röst handlar i grunden om demokrati. När fler perspektiv får ta plats skapas mer relevanta insatser och samhällen – som bättre speglar dem som lever i dem.

Fatima är en kraft för förändring

För bara några år sedan var Fatima en blyg elev som helst undvek att tala inför andra. I dag är 17-åringen en stark röst för barns rättigheter i sitt samhälle och en förebild för sina klasskamrater.

Fatima går sista året på Junior High School och bor tillsammans med sin mamma i en by i norra Ghana. Hennes resa från tillbakadragen tonåring till engagerad barnrättsförsvarare tog fart när hon gick med i skolans Child Rights Club, som startats med stöd av SOS Barnbyar i Ghana.

En växande röst för barns rättigheter

När Fatima anslöt sig till klubben 2024 var hon osäker i sociala sammanhang och obekvämd med att tala inför publik. I dag beskriver hon sig själv som tryggare och dessutom djupt engagerad i frågor som rör barns rättigheter.

– Att gå med i klubben har öppnat mina ögon, både för mina rättigheter och mina skyldigheter, säger hon.

Genom regelbundna träffar har hon fått kunskap om barns rättigheter, ledarskap och opinionsbildning. Det har också gett henne verktyg för att våga ta plats och göra sin röst hörd.

Sprider kunskap bland jämnåriga

Tillsammans med andra klubbmedlemmar håller Fatima informationspass i klassrummen. Med hjälp av visuellt material utbildar de andra elever om barns rättigheter, personlig säkerhet och vart man kan vända sig om ens rättigheter kränks.

De elevledda aktiviteterna har inte bara ökat medvetenheten bland skolkamraterna – de har också stärkt Fatimas självförtroende.

– Tidigare var jag rädd för att prata inför andra. Nu kan jag tala inför klassen och delta i diskussioner utan att känna rädsla, berättar hon.

Starkare skydd för barn i lokalsamhället

Arbetet stannar inte vid skolan. SOS Barnbyar har också etablerat särskilda barnskyddskommittéer i lokalsamhället för att stärka skyddet för barn.

Medlemmar i Child Rights Club, däribland Fatima, utbildas i att identifiera och rapportera situationer där barns rättigheter riskerar att kränkas. Genom det fungerar de som en viktig länk mellan barn och lokala skyddssystem.

Ledarskap och inkludering i fokus

Utbildningar i ledarskap, inkludering och påverkansarbete har också påverkat Fatimas syn på omvärlden.

– Jag har lärt mig att respektera andra, oavsett deras bakgrund eller religion. Alla har rätt till samma värdighet och rättigheter, säger hon.

En förebild för andra unga

I dag ses Fatima som en ung ledare på sin skola. Hennes utveckling visar hur viktiga trygga miljöer är för barns delaktighet och hur rätt stöd kan ge unga mod att stå upp för både sina egna och andras rättigheter.

Genom initiativ som Child Rights Clubs och lokala barnskyddskommittéer stärker vi skyddet av barn och unga samtidigt som ungdomar som Fatima får kunskap, självförtroende och ledarskapsförmåga att göra skillnad i sina samhällen.

Jag har lärt mig att respektera andra, oavsett deras bakgrund eller religion. Alla har rätt till samma värdighet och rättigheter

Foto: SOS Barnbyar i Ghana

Ungas röst är vårt viktigaste verktyg

Under 2025 har vi bidragit med två remissvar inom områden som rör barn och ungas rättigheter och skydd inom socialtjänsten. SOS Barnbyars ungdomsråd har aktivt bidragit till analysen och innehållet i remissvaren för att stärka barn- och ungdomsperspektivet samt ge unga möjlighet att lyfta deras röster gällande lagförslag som rör dem och deras liv.

Det ena remissvaret gäller förslag om att socialtjänsten i vissa fall ska kunna besluta om stödinsatser för barn, unga och vårdnadshavare även när samtycke saknas. Förslaget syftar till att stärka möjligheterna att stötta barn i behov av stöd, men väcker samtidigt viktiga frågor om rättssäkerhet, integritet och barnets bästa.

Det andra remissvaret rör en omstrukturering av vårdformer för placerade barn och unga, där en ny placeringsform – ”hem för barn och unga” – föreslås ersätta dagens HVB-hem för denna målgrupp. Syftet är att skapa en mer trygg, säker och ändamålsenlig vård med bättre anpassning

efter barns olika behov. SOS Barnbyar trycker på behovet av eftervård efter avslutad placering och ungdomsrådet lyfter bland annat behov av utbildad personal.

Utöver dessa två remissvar har vi arbetat med en lagrådsremiss för en ny och omarbetad lag som rör omhändertagande för vård av barn och unga, som lämnades in efter årsskiftet. SOS Barnbyars ungdomsråd har varit en aktiv part i samtliga processer och bidragit till att säkra barnrättsperspektivet, barnets bästa och barns delaktighet – en medverkan som gör SOS Barnbyar unik.

Två remissvar inom barn och ungas rättigheter lämnade vi in under året

Ökade språkkunskaper – mitt i krisen

I tio länder där tillgången till utbildning är begränsad visar uppföljning av Akelius Language Course tydliga resultat. Barn uppvisar mätbara förbättringar i språkkunskaper och deltar mer aktivt i sitt lärande.

Akelius Language Course är ett digitalt språkinlärningsprogram som når barn i tio länder, hårt präglade av fattigdom, kris och begränsad tillgång till utbildning. Programmet kombinerar digitala verktyg med stöd till lärare och skolor för att stärka undervisningen och skapa bättre förutsättningar för lärande.

Mätbara förbättringar i språk

Under 2025 nådde Akelius Language Course över 7 400 barn i de länder där implementeringen var fullt i gång. I flera andra länder pågick uppstart eller anpassning av insatser. I uppföljningen finns exempel på tydliga förbättringar hos deltagarna i grundläggande engelska, muntlig förmåga och ordförråd. I Colombia förbättrade exempelvis cirka 80 procent av de deltagande eleverna sin

grundläggande engelska. I Somalia nådde en stor andel av eleverna goda resultat efter att ha genomfört de inledande språknivåerna, och många klarade språkprov.

Stärkt självledarskap

Utöver kunskapsresultaten syns förändringar i hur undervisningen fungerar i praktiken. Elever deltar mer aktivt i lektionerna, visar större engagemang och tar ett ökat ansvar för sitt eget lärande. I Bangladesh rapporterades till exempel ökad motivation och drivkraft, där elever i vissa fall valde att fortsätta lektioner trots avbrott i undervisningen. Samtidigt får lärare stöd att använda nya arbetssätt, där digitala verktyg integreras i undervisningen och bidrar till mer strukturerad och elevnära pedagogik.

– Innan Akeliusprojektet hade jag ingen tillgång till digital undervisning i engelska. Efter att jag började i programmet förändrades allt. Mina kunskaper i att läsa, lyssna och tala har förbättrats mycket, och jag känner mig mer engagerad i klassrummet, berättar tolvåriga Amina som deltar i projektet i Somalia.

Bättre utrustning och lärmiljö

I Ghana har förbättrad tillgång till utrustning och lärarstöd bidragit till att fler elever når godkända resultat i både språk och digitala färdigheter och man har sett ett starkt ökat intresse från föräldrar i det kringliggande samhället att skicka sina barn till skolan. I Etiopien och Moçambique har investeringar i solenergi och digital utrustning gjort det möjligt att genomföra undervisning även där el och internet är begränsade.

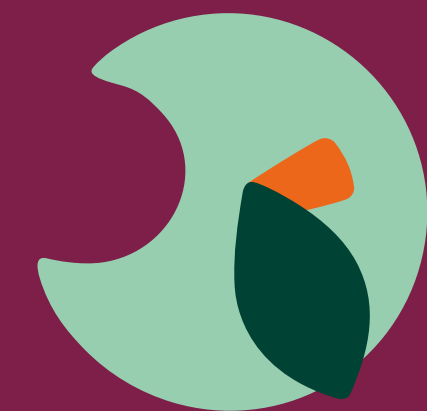
Långsiktig effekt

Genom förbättrade språkkunskaper och ökad digital kompetens får barn bättre förutsättningar att klara sin skolgång och ta nästa steg i livet. Akelius Language Course bidrar därmed inte bara till konkreta resultat här och nu – utan stärker barns möjligheter även på sikt.

Här får barn och unga i Etiopien digitala språkkunskaper genom Akelius Language Course

Programmet bidrar till att stärka skolan på flera nivåer:

- Barn utvecklar språkfärdigheter och grundläggande digital kompetens
- Barn från utsatta områden får bättre resultat i nationella prov och större chans att fortsätta vidare med sina studier
- Barn på flykt som inte har tillgång till skolan får möjlighet till språkundervisning
- Ökad medvetenhet hos föräldrar till flickor om vikten av att deras döttrar utbildar sig
- Lärare stärker sin kapacitet att använda digitala lärverktyg och nya pedagogiska metoder
- Skolor får tillgång till utrustning och fungerande lärmiljöer även i områden som drabbas av omfattande elbrist

Akelius Language Course finns nu i Bangladesh, Ghana, Moçambique, Sudan, Etiopien, Somalia, Uganda, Colombia, Sydsudan och Libanon. På de flesta platser är verksamheten i full gång – men på några platser har anpassningar behövt göras på grund av det svåra säkerhetsläget.

Omsorgseffekten

När barn växer upp med nära, sunda relationer har de större chans att bli en trygg vuxen, god förälder till sina egna barn och har en positiv inverkan på sin omgivning. Den effekten blir starkare och ger mer kraft framåt för varje generation.

Vi kallar det omsorgseffekten.

*Social return on investment är ett mått på hur stor nytta en investering i att stödja människor i utsatthet innebär för ett samhälle, dvs en jämförelse mellan programmets totala kostnad och den förväntade ekonomiska nyttan för individ, familj och samhälle våra insatser ger. Den här beräkningen är baserad på 18 länder inom SOS Barnbyars federation (75 years of impact, SOS Children's Villages, 2024).

Så många nådde vi globalt

Alla siffror på detta uppslag omfattar SOS Barnbyars globala verksamhet 2025, inte bara den svenska. Denna data kommer från SOS Barnbyars internationella programdatabas. Rapporten i övrigt handlar specifikt om vad SOS Barnbyar i Sverige bidragit till under året.

2 599 900

barn, unga och vuxna stärkes med insatser för familjer och samhällen.

3 826 800

barn och vuxna nåddes av våra katastrofinsatser.

70 300

barn och unga utan omsorg fick en plats att kalla hem.

1 259 600

stora och små kunde gå i skolan och få en utbildning.

89 000

barn, unga och vuxna tog del av våra sjukvårdsinsatser.

Under hela året tog vi kampen för barnets rättigheter, världen över.

TACK!!

Adress SOS Barnbyar,
Krukmakargatan 37 A
Box 17256
SE-104 62 Stockholm

Telefonnummer 08-545 832 00

Juridisk form Ideell förening

Plusgiro 90 02 03-1, 90 02 29-6

Bankgiro 900-2031

Webbplats sos-barnbyar.se

Org. nummer 802405-7815

SOS Barnbyar är medlem i Giva Sverige och granskas av Svensk Insamlingskontroll.

SOS
BARNBYAR